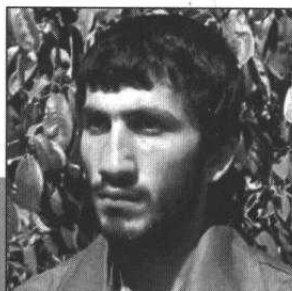




تاریخ شفاهی
دفاع مقدس



روایت
مهدی شیرانی نژاد
مخابرات

به کوشش: یحیی نیازی



مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

۱ ۳ ۹ ۷

سرشناسه: شیرانی نژاد، مهدی، ۱۳۴۱ - مصاحبه‌شونده
عنوان و نام پدیدآور: تاریخ شفاهی دفاع مقدس: روایت مهدی شیرانی نژاد: مخابرات در جنگ یحیی نیازی.
مشخصات نشر: تهران: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۴۹۴ ص. مصور (رنگی).
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۸۱-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: نمایه.
عنوان دیگر: مخابرات در جنگ.
موضوع: شیرانی نژاد، مهدی، ۱۳۴۱ - - خاطرات
موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - - خاطرات
موضوع: Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Personal narratives
موضوع: سرداران - - ایران - - خاطرات
موضوع: Generals -- Iran -- Diaries
شناسه افزوده: نیازی، یحیی، ۱۳۲۶ - مصاحبه‌گر
شناسه افزوده: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی. مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس
شناسه افزوده: Islamic Revolution Iranian Revolutionary Guards. Holly Defense Research and Documentation Center
رده بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۹۳ش/DSR1۶۲۹
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲
شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۱۹۶۱۹

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

تاریخ شفاهی دفاع مقدس

روایت مهدی شیرانی نژاد

مخابرات

به کوشش: یحیی نیازی

ویواستاران: زینب محمدخانی برچلوئی و زهرا گل محمدی

صفحه‌آرایی: سیدهادی خاوشی

طرح جلد: محمد صمدی ■ ناظر چاپ: سیدناصر کشاورز

لیتوگرافی و چاپ: چاپ بلاغ ■ چاپ اول: ۱۳۹۷ ■ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۳-۸۱-۳ ■ ISBN: 978-600-5443-81-3

کلیه حقوق متعلق به مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس است.
نقل از کتاب یا ذکر مأخذ مجاز و هرگونه بهره‌برداری دیگر منوط به اجازه کتبی این مرکز می‌باشد.

دفتر مرکزی انتشارات:

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، مجتمع ناشران، طبقه اول، واحد ۴، تلفن: ۶۶۴۸۱۵۳۱ - ۶۶۴۹۵۵۲۳
فروشگاه:

۱. تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، مجتمع ناشران فخررازی، پلاک ۵۳، تلفن: ۶۶۴۸۱۵۳۲

۲. خرمشهر، جنب مسجد جامع، بازار شهید محمد جهان‌آرا، شماره ۲۷

فروشگاه اینترنتی: shop.hdrdc.ir

فهرست مطالب

۱۵	پیشگفتار
۱۷	مقدمه
	جلسه اول: از تولد تا ورود به سپاه پاسداران
۲۱	چکیده
۲۱	محیط خانواده و محل زندگی
۲۴	همسو با مردم در فعالیت‌های انقلابی
۲۵	مسجد، کانون تحولات انقلاب ...
۲۶	آموزش و ورود به مخابرات
۲۷	هم‌زمانی اتمام آموزش با آغاز جنگ
۳۰	مخابرات سپاه اصفهان
۳۳	مخابرات، نقطه قوت سپاه پاسداران

جلسه دوم: جبهه دارخوین و عملیات فرماندهی کل قوا

- چکیده ۴۱
- انس با مطالعه و آشنایی با قرآن ۴۲
- ورود به کمیته و سپاه پاسداران ۴۵
- دارخوین اولین میعادگاه ۴۶
- خط شیر ۵۳
- مخابرات در خطوط دفاعی استان خوزستان ۵۵
- چگونگی تأمین امکانات اولیه تجهیزات مخابراتی ۵۷

جلسه سوم: مخابرات در عملیات فرماندهی کل قوا و تأمین الاثمه^(ع)

- چکیده ۶۳
- مخابرات در عملیات فرماندهی کل قوا ۶۴
- مصادف شدن عملیات فرماندهی کل قوا با عزل بنی صدر ۶۶
- نقش مخابرات در عملیات فرماندهی کل قوا ۶۹
- آغازین روزهای فعالیت واحد شنود ۷۰
- هدایت عملیات فرماندهی کل قوا ۷۰
- اولین تحولات در ساختار مخابرات رزمی ۷۲
- بازگشت به اصفهان ۷۴
- حضور دائمی فرمانده کل سپاه در جنگ، منشأ تحولات اساسی ۷۷
- بازگشت مجدد به جبهه‌های جنوب و آغاز تدوین کد و رمزهای جدید ۷۹

جلسه چهارم: عملیات طریق القدس و افزایش توانمندی مخابرات

- چکیده ۸۳
- عملیات طریق القدس آغاز تحولات سازمانی در سپاه پاسداران ۸۴
- مخابرات تیپ امام حسین^(ع) در عملیات طریق القدس ۸۸
- افزایش توانمندی تعمیر و نگهداری تجهیزات مخابراتی ۸۹
- مخابرات در گردان‌های رزم ۹۲
- پشتیبانی فنی از نیروهای عملیاتی ۹۶
- شنود و فریب دشمن در عملیات طریق القدس ۹۷
- ارتباطات در شب حمله ۱۰۲

جلسه پنجم: مخابرات تیپ امام حسین^(ع) در عملیات طریق القدس

- چکیده ۱۰۷
- دژبانی خودساخته برای جمع کردن غنائم جنگی ۱۱۰
- بهره‌گیری از تجارب و عملیاتی کردن ارتباطات ثابت و متحرک مخابراتی ۱۱۲
- پیچ و ارتباطات ۱۱۴
- تأثیر امنیت مخابرات در دفاع مقدس ۱۱۵

جلسه ششم: امنیت و ساختار رزمی مخابرات

۱۲۱	چکیده
۱۲۲	نقش امنیت مخابرات در غافلگیری دشمن
۱۲۵	شکل‌گیری ساختار مخابرات در عملیات طریق‌القدس
۱۲۸	ایجاد ساختار متناسب با وضعیت منطقه نبرد
۱۳۱	پایه‌های اولیه شنود در رزم
۱۳۲	بازگشت به اصفهان

جلسه هفتم: رشد مخابرات همپای توسعه سازمان رزم سپاه

۱۳۵	چکیده
۱۳۶	افزایش توانمندی مخابرات قرارگاه‌ها و یگان‌ها
۱۳۸	کد و رمزهای جدید در عملیات بیت‌المقدس
۱۴۰	افزایش هماهنگی و قابلیت‌های عملیاتی در فرماندهان و واحد مخابرات
۱۴۲	همراه با فرماندهان تیپ امام‌حسین ^(ع)

جلسه هشتم: ساختار جدید مخابرات در عملیات بیت‌المقدس

۱۴۷	چکیده
۱۴۸	آماده‌کردن مخابرات تیپ برای مرحله دوم عملیات
۱۴۹	هماهنگی‌های مخابراتی با یگان‌های هم‌جوار و قرارگاه
۱۵۱	تمرکز ارتباطات از طریق مرکزیت سپاه در عملیات
۱۵۲	انعطاف‌پذیری کلید حل مشکل ترافیک ارتباطی
۱۵۴	تجربه استفاده از "رله ارتباطات" در مرحله سوم عملیات
۱۵۵	دوران مجروحیت
۱۵۷	مصطفی ربیعی آغازگر تحولات عملیاتی در مخابرات سپاه
۱۵۸	هم‌رزم با پدر در عملیات محرم
۱۵۹	ساختار جدید مخابرات رزمی سپاه
۱۶۲	ورود تجهیزات جدید و توسعه ارتباطات تاکتیکی قرارگاه و یگان‌های رزم

جلسه نهم: مخابرات قرارگاه خاتم‌الاسلام و عملیات والفجر مقدماتی

۱۶۷	چکیده
۱۶۸	تفکیک شبکه‌های ارتباطی
۱۷۱	آماده‌سازی عملیات والفجر مقدماتی در معرض دید دشمن
۱۷۳	قرائت رمز عملیات
۱۷۵	نقش ارتباطات در هدایت عملیات
۱۷۷	توقف عملیات والفجر مقدماتی
۱۷۸	انعطاف در ساختار و سازمان رزمی سپاه
۱۸۰	مخابرات در عملیات والفجر ۱ با ساختار رزمی جدید

جلسه دهم: اولین مأموریت در شمال غرب

۱۸۷	چکیده
۱۸۸	شناسایی توان مخابراتی، اولین مأموریت در منطقه شمال غرب
۱۹۴	بازگشت به جنوب و اتخاذ تدابیری برای جبران کاستی‌های مخابرات
۱۹۵	مخابرات در عملیات والفجر ۲

جلسه یازدهم: مخابرات در عملیات‌های کوهستانی

۱۹۹	چکیده
۲۰۰	والفجر ۴ آزمونی دوباره برای ارتباطات در مناطق کوهستانی
۲۰۲	معماری ارتباطات در وضعیت سخت
۲۰۵	به کارگیری تجارب برای غلبه بر کمبود زیرساخت‌های ارتباطی
۲۰۶	همکاری مخابرات شهری با ارتباطات رزمی
۲۰۹	نوآوری در برقراری ارتباطات تاکتیکی
۲۱۱	هماهنگی در شبکه‌های مختلف ارتباطی
۲۱۲	مشکلات فنی، مانع استفاده از کابل‌های رله
۲۱۳	استفاده از تجارب هر عملیات در عملیات بعدی
۲۱۴	استفاده از همه ظرفیت‌ها برای حل مشکلات ارتباطی
۲۱۶	ارتباط مخابراتی در زمین و آسمان
۲۱۷	اعلام رمز عملیات والفجر ۴ روی شبکه‌های مخابراتی
۲۲۰	عملیات والفجر ۴، تجربه مخابرات در کوهستان
۲۲۱	آشنایی با مأموریت‌های گسترده مخابرات در تهران
۲۲۲	اقدامات مخابرات برای عملیات خیبر

جلسه دوازدهم: عملیات خیبر، گسترش سازمان و خرید تجهیزات

۲۲۵	چکیده
۲۲۶	برنامه‌ریزی و اقدام وسیع مخابرات سپاه برای عملیات خیبر
۲۳۰	توسعه دائمی سازمان رزم سپاه و سرعت عمل مخابرات در تأمین تجهیزات ارتباطی
۲۳۲	غلبه بر محدودیت‌های ارتباطی با کمک رده‌های مخابراتی
۲۳۴	برجای گذاشتن تجهیزات مخابراتی پس از هر عملیات
۲۳۵	زمینه‌های ایجاد مخابراتی قدرتمند

جلسه سیزدهم: توسعه مخابرات رده‌های تخصصی

۲۳۹	چکیده
۲۴۰	ارتباطات قرارگاه مرکزی در عملیات خیبر
۲۴۴	هنر استفاده از ارتباطات ترکیبی در عملیات خیبر
۲۴۶	درخشش هوانیروز در عملیات
۲۵۱	قوت قلب رزمندگان در اوضاع سخت عملیات با شنیدن پیام امام خمینی

جلسه چهاردهم: مشکلات مأموریت مخابرات در هور

۲۵۳	چکیده
۲۵۴	خیبر یک عملیات استثنایی
۲۵۵	رشد ساختاری و تجهیزاتی مخابرات سپاه در عملیات خیبر
۲۵۸	ضعف‌های مخابرات در عملیات خیبر
۲۶۰	امنیت مخابرات در طول دفاع مقدس
۲۶۴	تعدد عملیات‌های سپاه و پیچیده‌شدن ارائه خدمات ارتباطی
۲۶۶	مقابله با اختلال روی شبکه‌های ارتباطی
۲۶۹	آماده‌سازی منطقه عملیات بدر در وضعیتی دشوار
۲۷۱	تشکیل گردان‌های لیلۃ‌القدر برای افزایش توان ارتباطات تاکتیکی
۲۷۳	وضعیت دشوار در پایان عملیات بدر

جلسه پانزدهم: گردان‌های لیلۃ‌القدر

۲۷۷	چکیده
۲۷۸	جمع‌بندی عملیات بدر و تشکیل قرارگاه ظفر
۲۸۱	حفظ ارتباطات زیر آتش سنگین دشمن در عملیات بدر
۲۸۳	حال و هوای فرماندهان پس از عقب‌نشینی
۲۸۴	بمباران قرارگاه اصلی سپاه و درهم‌ریختگی اوضاع هنگام عقب‌نشینی
۲۸۹	ضرورت جدایی محل استقرار مخابرات از فرماندهی
۲۹۱	تأثیر گردان‌های لیلۃ‌القدر در ساختار تاکتیکی مخابرات سپاه
۲۹۲	گروه معراج، اولین مرکز مخابراتی سپاه
۲۹۳	ارائه خدمات مخابراتی به رزمندگان

جلسه شانزدهم: مخابرات در عملیات والفجر ۸

۲۹۹	چکیده
۳۰۰	بررسی منطقه عملیاتی والفجر ۸ بلافاصله بعد از عملیات بدر
۳۰۱	تجربه مخابرات در بدر مبنای اقدام در والفجر ۸
۳۰۲	رعایت حفاظت موجب سختی کار
۳۰۵	تمرکز بر ایجاد زیرساخت‌های ارتباطات
۳۰۷	گسترده‌گی مطالبات ارتباطی و تاکتیکی از مخابرات سپاه
۳۰۸	کابل‌کشی‌های طولانی قبل از عملیات
۳۰۹	همکاری شرکت مخابرات در تأمین تجهیزات مخابراتی
۳۱۲	حضور جدی‌تر سپاه در خطوط پدافندی ارون‌درود
۳۲۲	تلاش گسترده برای حل مشکلات ارتباطات قبل از عملیات
۳۲۴	پرداخت هزینه تلفن شخصی توسط رزمندگان
۳۲۸	باقی‌بودن ابهام درباره منطقه عملیات

جلسه هفدهم: تعامل مخابرات با جنگال، مهندسی و جهاد در والفجر ۸

- چکیده
- ۳۳۱ .. تجهیز رده‌های جدید و تقویت ارتباطات توپخانه در عملیات والفجر ۸
- ۳۳۲ .. تأثیر ارتباطات در هماهنگی و هدایت آتش توپخانه
- ۳۳۵ .. نقش مخابرات در ایجاد هماهنگی پدافند هوایی در منطقه عملیاتی فاو
- ۳۳۸ .. ابتکار مخابرات سپاه برای جلوگیری از اختلال در شبکه پدافند هوایی
- ۳۴۰ .. افزایش نظارت فرمانده کل سپاه بر گردان‌ها به‌وسیله ارتباطات مخابراتی
- ۳۴۲ .. ارتباط نیروهای مخابرات با فرماندهان
- ۳۴۵ .. نقش مخابرات سپاه در حفظ امنیت منطقه عملیاتی والفجر ۸
- ۳۴۷ .. تعامل مخابرات، جنگ الکترونیک و مهندسی جهاد در عملیات فاو
- ۳۴۹ .. حال و هوای فرماندهان در آستانه عملیات و اعلام رمز حمله
- ۳۵۱ .. استفاده از غنائم برای پشتیبانی ارتباطات
- ۳۵۳ .. حل مشکلات فنی و پشتیبانی با ابتکار تعمیرگاه مخابرات سپاه
- ۳۵۴

جلسه هجدهم: ورود تجهیزات جدید به مخابرات نیروی زمینی سپاه

- چکیده
- ۳۵۷ .. تشکیل گردان مخابرات عملیات
- ۳۵۸ .. انعطاف سازمانی، محور رشد و توسعه سازمان مخابرات
- ۳۶۰ .. تأثیر تقسیم‌کار در رده‌های مخابراتی بر پوشش ارتباطی مؤثر
- ۳۶۵ .. افزایش مطالبات فرماندهان از مخابرات سپاه
- ۳۶۷ .. استفاده از فناوری جدید و ترکیب سیستم‌های ارتباطی
- ۳۶۹ .. تنوع سیستم‌های ارتباطی
- ۳۷۲ .. افزایش توان مخابراتی یگان‌های رزم
- ۳۷۷

جلسه نوزدهم: توسعه سازمان مخابرات در جبهه‌های غرب

- چکیده
- ۳۷۹ .. مخابرات رزمی در مناطق عملیاتی غرب و شمال غرب
- ۳۸۰ .. تشکیل قرارگاه رمضان مأموریتی جدید برای مخابرات سپاه در جنگ
- ۳۸۱ .. درخشش مخابرات سپاه در عملیات فتح ۱
- ۳۸۲ .. ارتقای تیپ‌های سپاه به لشکر و افزایش تقاضا برای امکانات مخابراتی
- ۳۸۵ .. روحیات و رفتارهای خاص فرماندهان ارشد سپاه
- ۳۸۷

جلسه بیستم: غنائم جنگی، راهی برای جبران کاستی‌ها

- چکیده
- ۳۹۱ .. به‌کارگیری بی‌سیم‌های غنیمتی در یگان‌های رزم
- ۳۹۲ .. تنوع غنائم مخابراتی نشان‌دهنده کمک‌های سایر کشورها به رژیم عراق
- ۳۹۳ .. طرح به‌کارگیری تجهیزات غنیمتی و ویژه در مخابرات سپاه
- ۳۹۵

۳۹۶	مقایسه تجهیزات مخابراتی ارتش عراق با تجهیزات مخابرات رزم ایران
۳۹۸	وضعیت مخابرات سپاه بعد از عملیات والفجر ۸
۳۹۹	انتقال خطوط تلفن شهری به خط مقدم و سنگرهای کمین
۴۰۰	حفظ ارتباطات تلفنی شهر آبادان در وضعیت جنگی
۴۰۱	افزایش ظرفیت شبکه‌های ارتباطی بیش از عملیات‌های کربلای ۴ و ۵
۴۰۳	مخابرات در عملیات کربلای ۴

جلسه بیست و یکم: عملیات کربلای ۵

۴۰۹	چکیده
۴۱۰	برنامه‌ریزی فشرده برای عملیات کربلای ۵
۴۱۲	شکستن خطوط مستحکم دشمن و آرامش در ارتباطات
۴۱۳	هماهنگی با مدیریت ارتباطات در صحنه نبرد
۴۱۵	تقویت هماهنگی و همکاری جنگ الکترونیک و مخابرات در عملیات کربلای ۵
۴۱۶	به کارگیری مؤثر ارتباطات کابلی به وسیله مخابرات سپاه در عملیات کربلای ۵
۴۱۶	آتش سنگین دشمن در کربلای ۵
۴۱۷	شهادت حسین خرازی در عملیات کربلای ۵
۴۱۹	کربلای ۵ عملیاتی طولانی با دستاوردهای مهم

جلسه بیست و دوم: توانمندی‌ها و مأموریت‌های مخابرات در سال پایانی جنگ

۴۲۳	چکیده
۴۲۴	مشکلات بازسازی در مخابرات پس از عملیات کربلای ۵
۴۲۵	افزایش توان فنی و تجهیزاتی دشمن با کمک کشورهای دیگر
۴۲۷	کاهش توانمندی مخابرات بعد از عملیات کربلای ۵
۴۲۹	ماشین‌های حفر و دفن کابل‌های مخابراتی در خطوط مقدم جبهه
۴۳۰	لغو عملیات سال ۱۳۶۶ در فاو
۴۳۱	ارتباطات قرارگاه نیروی زمینی و فرماندهی کل سپاه پاسداران
۴۳۲	طراحی ارتباطات عملیات والفجر ۱۰
۴۳۴	وجود نیروهای کارآمد کلید حل مشکلات
۴۳۵	چالش مخابرات سپاه با آماد و پشتیبانی

جلسه بیست و سوم: مخابرات در عملیات والفجر ۱۰

۴۴۱	چکیده
۴۴۲	اختلاف درباره توزیع اقلام مخابراتی
۴۴۵	پویایی مخابرات سپاه در جنگ
۴۵۰	مسئولان کارآمد مخابرات یگان‌ها، عامل تأمین اقلام مخابراتی
۴۵۲	شکل‌گیری جداول تجهیزات و نرُم‌های تأمین اقلام مخابراتی در سپاه پاسداران
۴۵۴	نقش وزارت سپاه در تأمین اقلام عمده مخابراتی جنگ

- ۴۵۵ جلسه فرماندهان در کرمانشاه تحت تأثیر سقوط فاو —
 ۴۵۷ خارج کردن تجهیزات مخابراتی سپاه از فاو
 ۴۵۹ حفظ ارتباطات تا آخرین لحظات سقوط خط فاو

جلسه بیست و چهارم: حوادث پایان جنگ و عملیات مرصاد

- ۴۶۱ چکیده
 ۴۶۲ تشکیل گردان رزمی با نیروهای مخابرات
 ۴۶۳ حمله توأمان منافقین و ارتش عراق پس از پذیرش قطعنامه ۵۹۸
 ۴۶۵ طرح ریزی سریع عملیات مرصاد و اجرای آن
 ۴۶۷ سایت مخابراتی فلاجیه
 ۴۶۹ غنیمت گرفتن تجهیزات ارتباطی منافقین در عملیات مرصاد
 ۴۷۰ به کارگیری تجارب دفاع مقدس در مخابرات نیروی زمینی سپاه
 ۴۷۱ ادامه توسعه سازمانی سپاه تا آخرین روزهای جنگ
 ۴۷۳ نقش مخابرات در مأموریت‌های جدید نیروی زمینی در شمال غرب
 ۴۷۳ تداوم آموزش‌ها برای ارتقای دانش نیروهای مخابرات
 ۴۷۵ عهده‌دار شدن مسئولیت مخابرات ستاد کل سپاه پاسداران
 ۴۸۱ نمایه

پیشگفتار

تاریخ شفاهی فرماندهان جنگ هشت‌ساله ایران و عراق از مهم‌ترین منابع پژوهش‌های تاریخی در موضوع دفاع مقدس است که امکان ورود به لایه‌های درونی و پنهان این رخداد عظیم تاریخ معاصر ایران را برای محققان و علاقه‌مندان این عرصه ممکن می‌سازد.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس به دلیل اهمیت این‌گونه منابع، علاوه بر مصاحبه با فرماندهان سطوح مختلف، جلسات گفت‌وگو با برخی مسئولان واحدهای تخصصی سپاه پاسداران را نیز طراحی و اجرا کرد. در همین راستا مرکز گفت‌وگو با سردار سرتیپ پاسدار مهدی شیرانی‌نژاد، جانشین مخابرات سپاه پاسداران در دوران دفاع مقدس، را در دستور کار قرار داد.

سردار شیرانی‌نژاد در گفت‌وگوهای صورت‌گرفته ابتدا به‌صورت گذرا بر دوران کودکی و نوجوانی خویش مروری داشت و سپس نحوه ورودش به سپاه پاسداران اصفهان و فراگیری آموزش‌های اولیه را توضیح داد. پس از آن سردار شیرانی‌نژاد به تناسب سؤال‌های طرح‌شده، ابتدا به تشریح اقدامات رزمندگان اصفهان در جبهه دارخوین پرداخت و سپس به نقش مخابرات در عملیات‌های مهم و سرنوشت‌ساز دفاع مقدس اشاره نمود و موضوعاتی همچون امنیت مخابرات، پیدایش ساختار رزمی مخابرات، تشکیل مخابرات قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) و دیگر قرارگاه‌های مخابرات و نقش آنها در عملیات‌های مختلف در جبهه‌های غرب و جنوب

را به صورت مبسوط تشریح کرد. مسائلی نیز در حاشیه این موضوعات اصلی مد نظر قرار گرفت که در عین اهمیت بسیار جذاب و خواندنی است.

حاصل ۲۴ جلسه گفت‌وگو از مردادماه ۱۳۸۹ تا تیرماه ۱۳۹۱ و ۲ جلسه تکمیلی دیگر، در قالب ۲۴ جلسه در این کتاب سازماندهی شده است پژوهش و اجرای گفت‌وگوها، تدوین و تنظیم ساختار و نهایی کردن متن را آقای یحیی نیازی پژوهشگر مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس انجام داده است. در روند آماده‌سازی متن گفت‌وگوها، ویراستاری ادبی کتاب و آماده‌سازی آن، همکاران محترم، پرتلاش و متعهدی حضور داشتند که از یکایک آنها سپاسگزاری می‌کنیم. امید است محتوای گفت‌وگوها بخش کوچکی از زوایای پنهان و مهم این رخداد عظیم تاریخ معاصر ایران و مجاهدت‌های نسل اول انقلاب اسلامی ایران را به نمایش گذاشته باشد و به‌عنوان راهنمایی الگوساز، مورد توجه نسل‌های آینده کشور قرار گیرد.

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس

۱۳۹۷